

Tommy, Humbug og Picasso

(Petter, Atiu, 28. januar 2004)

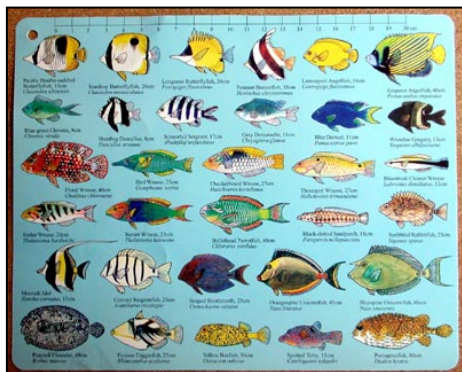
Dykkere har slagordet: "Best på bunnen". Vi er tilbøyelige til å være enige med dem. Om det er **vi** er som er best på bunnen eller om **det** er best på bunnen, kan jo diskuteres. Men sant å si kan vi vel betrakte oss som dykkere etter hvert, i alle fall i mildere grad. Mor har blitt en dreven snorkler, guttene trives godt mellom 0 og 4 meter og har forsøkt seg så vidt med trykkluft-flasker på grunt vann. Far har blitt sertifisert PADI-dykker og har vært utenfor revet noen ganger og opplevd både det en og det andre. Selv om det er mulig å studere Rarotonga 20 meter under overflaten, må jeg imidlertid si meg enig med den dykkerfotografen som

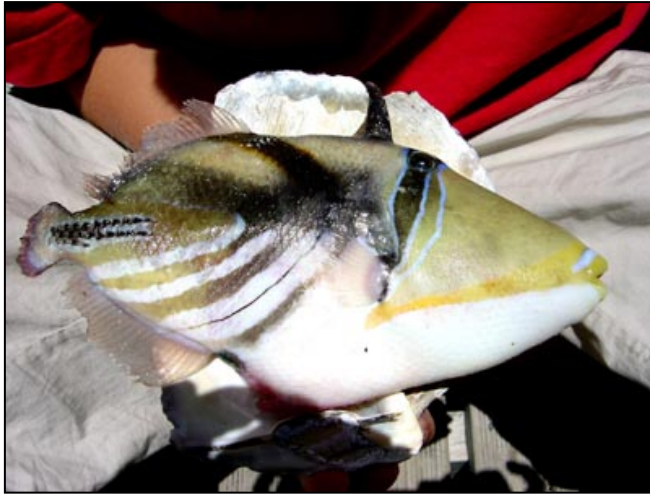
hevdet at de beste dykkene foregår på 2-4 meters dypde i lagunen. På Rarotonga har vi vårt eget lille sted hvor vi holder til. Det ligger et par hundre meter vest for *Fruits of Rarotonga*, en liten kafé som har blitt et landemerke for de som liker å snorkle. Nedenfor den lille kirkegården strekker det seg et belte av korallhoder fra stranden og nesten ut til revet. Der venter de på oss alle sammen, både Humbug og Picasso. Vi snakker om fargerike fisker med fargerike navn.

Vi dykker så ofte anledningen byr seg. På Aitutaki fant vi en vakker plass nordvest på øya, bare et steinkast fra enden av den nedlagte flystripen amerikanerne bygde her under 2. verdenskrig. Strømmen gikk stri langs land på grunn av de store bølgene som veltet inn og tilførte lagunen en

masse vann som søkte mot nærmeste passasje ut i Stillehavet igjen. Det var Ellen Margrethe som oppdaget dem, kjempemuslingene eller giant clamps som de kalles her nede. De har vanligvis dyp blåe eller brune lepper. Disse hadde en brun krans rundt åpningen, - og de var tunge. Det dreide seg om mangfoldige kilo. Men de riktig store kjempemuslingene så vi da vi var på lagune-cruise dagen etter. Nord for sandbankene ved Honeymoon Island, der

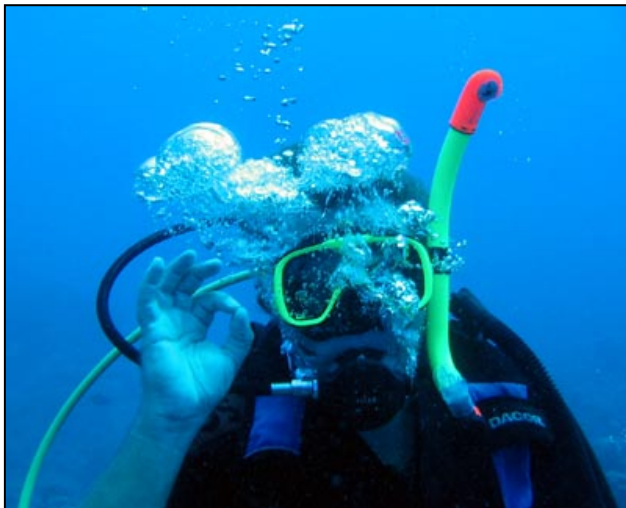

hvor vannet skifter farge og lagunen er 4-5 meter dyp, fikk vi se giant clamps som var nærmere 80 cm lange. Det var bare å holde fingre og svømmeføtter unna og fotografere det hele på netthinnen. Større "skjell" vil vi aldri få se. Vi ha ofte sett dem i mindre utgaver tidligere. På Palmerston fikk vi løsnet en og rådført oss med vår vert Taepae om hvordan det kunne spises. Det var klar melding: rå med frisk lime. Det smakte godt, ikke ulikt en norsk østers.

Mellom korallhodene finner en de fargesprakende tropefiskene. For å lære seg noen navn og for å bli fortrolig med form og farge har vi anskaffet oss et kart som viser de mest vanlige fiskene i lagunen. Den første en legger merke til er gjerne Picasso Triggerfish. En pussig skapning med en underlig form og morsomme tegninger. Men en skal ikke skue fisken på skinnen, så å si. Den har skarpe tenner som den vanligvis bruker til å ete av korallen med. Men når den finner det betimelig å passe på sitt avkom, kan det hende den går rett i

leggen på en stakkars turist. Vi har opplevd at den har tatt en bit av huden og vi ser fra tid til annen indignerte trigger-fisher jage nyankomne turister rundt på strendene på Muri Beach. En betydelig større fetter av Picasso Triggerfish'en er Tommy, en diger blå triggerfish (50 cm) som venter på dykkerne på en fast ankringsplass utenfor revet. Den er mørkeblå, og den har fryktinngytende tenner, men virker glad for å se dykkerne komme ned på besøk. Ved en anledning fikk den forsyne seg av innmaten av en kråkebolle og var da så opptatt av maten at den tillot meg å stryke den forsikte over finnene. I det samme dykket så jeg dessuten den imponerende lionfish'en som spilte ut sine mange finner slik at det så ut som en

staslig løvemanke, og noen meter unna svømte den skrekkinngytende stonefish'en. Sistnevnte har kamuflasjefarge og form som en korallstein og er kjent for sine svært giftige ryggfinner som kan være livstruende dersom man er uheldig å tråkke på en. Det samme sies om en havslange vi så ved en anledning i lagunen. Den var hvit med svarte striper og så forholdsvis harmløs ut der den bølget seg bortover sandbunnen. Vi ble fortalt at den var svært giftig, men på grunn av et lite hode og ditto munn, har den vanskelig for å bite seg fast i et menneske. Hvis det skjer, vil det kun være mellom fingrene eller i øret at den får

tak! Vi holdt oss på behørig avstand. Det samme har vi gjort når vi har kommet over murener. Det er disse myteomspunnede havålene med skarpe tenner som en finner i hulrom i korallene. Vi har sett dem både i lagunen og utenfor revet. Mest imponerende var kanskje Gigantmurenen jeg kom over under et dykk. Tykkelsen på "ålen" var som en god overarm, fargen var brunflekkt og vi skimtet kroppen flere steder, - men hodet hadde den gjemt. Det var kanskje like greit.

Vi har også sett hai og rokker. Meterlange white tip shark patroljerte stranden utenfor Tom's Islet på Palmerston og ved flere anledninger så vi store rokker, eller pigg-skater. På Atiu hadde vi kanskje den morsomste snorklingen på turen så langt. Syd på øya har det dannet seg et *sink hole*, på godt norsk et "sluk" i revet, med undersjøiske ganger ut i havet. De fungerer som drenerasje i revet og tillater fisk fra storhavet å komme inn. Vi lå på kanten av disse hullene og tittet ned i et fantastisk akvarium. Bare et steinkast unna lå "the coral garden", et basseng som på lavvann ble til et kar fullt av rev-fisk som samlet seg der det var dypest. I det 1-2 meter dype bassenget vrimlet det av kjente og ukjente fisker.

Snorklingen har for oss blitt en fin kombinasjon av avslapping og trening. Dessuten gir det muligheter til å studere spennende skapninger på nært hold. Ikke sjelden hender det noen drar en i svømmefoten og med fingerspråket sier: "Se – der – vakker – fisk"!